

O prof. Stefanie Białoboku – w 30. rocznicę śmierci

W środę, 17 sierpnia, minie 30 lat od śmierci prof. dr. Stefana Białoboka – twórcy Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku.

Prof. Białobok urodził się 11 maja 1909 r. w Czernichowie k. Krakowa. Już w trakcie studiów na Wydziale Ogrodniczym SGGW w Warszawie intensywnie rozwijał swoje pasje przyrodnicze także poza Uczelnią, w każde bowiem wakacje podejmował praktyki w szkółkach w Pożogu i Sadłowicach. Swą wiedzę pogłębiał także dzięki ojcu – Janowi, znakomitemu i doświadczonemu ogrodnikowi-praktykowi, znawcy i hodowcy wierzb koszykarskich, który to zaszczerpił pasję do przyrody u swojego syna. Prof. Białobok tytuł inżyniera-ogrodnika uzyskał w 1933 r. na podstawie pracy pt. „Wpływ warunków glebowych na przyrost drzew owocowych w szkółkach”, przygotowanej pod kierunkiem prof. Górskiego, a obronionej z wynikiem celującym. Po studiach podjął pracę w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, a w jej trakcie zrealizował wiele staży zagranicznych, zapoznając się m.in. z zasadami rejonizacji sadowniczej oraz badaniami dotyczącymi mrozoodporności, fenologii, aklimatyzacji, płodności drzew w plantacjach sadowniczych czy pielęgnacji drzew owocowych, a przede wszystkim z doświadczeniami pomologicznym, w tym najnowszymi metodami statystycznymi służącymi opracowaniu wyników badań. Podejmując 1 września 1938 r. pracę na stanowisku nauczyciela sadownictwa i szkółkarstwa w założonej w 1926 r. Państwowej Szkole Ogrodnictwa w Poznaniu, zaczął bywać w Kórniku i nawiązał bliższą współpracę z dyrektorem „Ogrodów Kórnickich” – dr. Antonim Wróblewskim. Wojna przerwała tę współpracę. W schyłkowej fazie II wojny światowej, inż. Stefan Białobok skierowany został przez dyrektora Departamentu Produkcji Rolnej Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych PKWN do Kórnika, by objąć kierownictwo „Ogrodów Kórnickich”. Zamierzeniem prof. Białoboka było zabezpieczenie tego narodowego dobra, co z olbrzymim zaangażowaniem realizował, spełniając marzenie naszego Fundatora – Władysława hr. Zamoyskiego – o rozwoju w Kórniku jednostki naukowej zajmującej się badaniami drzew i lasu. Prof. Stefan Białobok z Kórnikiem i naszym Instytutem związał całe swoje życie.

Zasługi prof. Białoboka dla naszego Instytutu, którym kierował w latach 1945-1979, trudne są do przecenienia. Śmiało można powiedzieć, iż był on organizatorem powojennej jednostki naukowej i stworzył Instytut Dendrologii PAN. Jako najdłużej

urzędujący dyrektor naszej placówki, przez 35 lat wyznaczał główne kierunki jej rozwoju naukowego. Dbał o rozwój kadry naukowej i inżynierskiej, od podstaw tworzył laboratoria i pracownie, podążając za najnowocześniejszymi trendami w nauce światowej. Zatrudniał nowych specjalistów. Odbudował zerwane w wyniku wojny więzi z licznymi instytucjami zagranicznymi – placówkami naukowymi i ogrodami botanicznymi. Aktywnie rozwinął własną działalność wydawniczą Instytutu, a także wspierał pracowników w publikowaniu wyników ich badań w krajowych i zagranicznych perio-

Profesor Stefan Białobok
(arch. ID PAN)

Okładki serii monografii „Nasze Drzewa Leśne”, zainicjowanej przez prof. Białoboka
(Fot. Karolina Pilarz)

dykach naukowych. Intensywnie rozwijał infrastrukturę badawczą, nie tylko poprzez przebudowę i rozbudowę istniejących budynków, ale także poprzez zakończone sukcesem starania o włączenie do zasobów Instytutu Lasu Doświadczalnego „Zwierzyniec”, na terenie którego założonych zostało wiele, służących nam do dzisiaj, powierzchni doświadczalnych o wyjątkowym znaczeniu nie tylko w kraju, ale i na arenie międzynarodowej. Znacząco poszerzył kolekcję roślin drzewiastych Arboretum, a także stworzył warunki do prowadzenia doświadczeń terenowych. Aktywnie poszukiwał środków finansowych na badania naukowe, a także wspierał pracowników w realizacji staży w krajowych i zagranicznych placówkach naukowych. Inicjował przekazywanie wyników prac naukowych w osiągnięcia znajdujące zastosowanie w praktyce, szczególnie w leśnictwie i ogrodnictwie. Z dużym oddaniem również dzielił się swoją wiedzą i umiejętnościami ze środowiskiem naukowym spoza kórnickiej placówki. To dzięki staraniom prof. Białoboka, a także wyśmienitym efektom pracy pracowników Instytutu,

nasza jednostka (wtedy w randze zakładu naukowego PAN) w 1975 r. została podniesiona do rangi Instytutu, przyjmując wówczas nazwę Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk. Nad nieustannym rozwojem dzieła życia prof. Stefana Białoboka – Instytutu Dendrologii PAN – pracując z oddaniem w naszej placówce kolejne pokolenia badaczy. Aktualnie prowadzimy badania naukowe z zakresu dwóch dyscyplin: nauk leśnych i nauk biologicznych, a nasze najnowsze osiągnięcia z lat 2017-2021 ocenione zostały przez Ministerstwo Edukacji i Nauki jako najlepsze w kraju i wyróżniające się na arenie międzynarodowej. Tak wysoka ocena naszej pracy jest konsekwencją nieustannego rozwoju naszego Instytutu, zapoczątkowanego przez jej pierwszego dyrektora – prof. Stefana Białoboka – którego Osobę i oddanie na rzecz Instytutu przypominamy w dniu 30. rocznicy Jego odejścia. Pamięć o naszym Profesorze i Dyktorze jest w naszym środowisku nieustannie pielęgnowana.

♦ prof. dr hab. inż. Andrzej M. Jagodziński
Dyrektor Instytutu Dendrologii PAN